
VIKTIMOLOŠKI ASPEKT PORODIČNOG NASILJA U SRBIJI VICTIMOLOGY ASPECT OF DOMESTIC VIOLENCE IN SERBIA

Danijela Spasić

Sažetak

Ovaj rad predstavlja analizu rezultata istraživanja koja su sprovedena u Srbiji u periodu od 1997. do 2010. godine, od strane nezavisnih istraživača ili nevladinih organizacija koje se bave pružanjem pomoći i podrške žrtvama kriminaliteta, a koji se odnose na karakteristike žrtava porodičnog nasilja u Srbiji. Rad ima za cilj da predstavi i ukaže na osnovna viktimološka obeležja nasilja u porodici i nasilja nad ženama (socio-demografska, psihička, bihevioralna obeležja žrtava i dr.). Istovremeno, njime su identifikovane su i posledice porodičnog nasilja koje direktno ili indirektno utiču na kvalitet života žrtava.

Kroz analizu istraživanja, prezentovani su i oblici/modeli pružanja pomoći, podrške i zaštite žrtvama porodičnog nasilja koji su u vreme realizovanih istraživanja funkcionisali u Srbiji.

Istraživanja su pokazala da najveći deo žrtava čine žene (oko 80%), ali da su i deca direktne ili indirektno, sekundarne žrtve porodičnog nasilja, čime je potvrđena korelacija između nasilja nad decom i nasilja nad ženama. Nasilje nad decom predstavlja jednu od strategija produženog nasilja, kao oblika kontrole nad ženom.

Studije porodičnog nasilja u Srbiji identifikovale su sledeće faktore primarne viktimizacije žrtava: kreiranje identiteta buduće žrtve u primarnoj porodici, socijalizaciju učenjem tradicionalnih muško-ženskih uloga i relacija, tzv. "uhvaćenost u zamku roda" i život u okruženju opterećenom nasiljem. Istraživanja su, takođe, odredila profil žrtava nasilja u vezi sa njihovim uzrastom, obrazovanjem ili zaposlenjem, to jest, ekonomskom (ne)zavisnošću.

Nasilje u porodici nosi sa sobom različite posledice psihološke prirode. Gubljenje samopouzdanja i samopoštovanja, depresija, nesanic, izolovanost od spoljašnjeg sveta, strahovi i drugo, pokazatelji su njegovog negativnog uticaja na život i zdravlje ispitanica.

Kao oblici pružanja pomoći, podrške i zaštite žrtvama porodičnog nasilja u Republici Srbiji prepoznati su: pravni (zakonski) model, socijalna zaštita i modeli delovanja službi civilnog, nevladinog sektora.

Ključne riječi: porodično nasilje, istraživanja, žrtve, posledice, modeli zaštite

Abstract

This paper presents an analysis of the results of research conducted in Serbia in the period from 1997 to 2010, by independent researchers or non-governmental organizations engaged in providing assistance and support to victims of crime, which are related to the characteristics of victims of domestic violence in Serbia. The paper aims to present and highlight the main features of victimology domestic violence and violence against women (socio-demographic, psychological, behavioral characteristics of victims, etc.). At the same time, they are identified and consequences of domestic violence that directly or indirectly affect the quality of life of the victims.

Through the analysis of the research were presented and forms / models of assistance, support and protection to victims of domestic violence who have realized at the time of the research function in Serbia.

Studies have shown that most of the victims are women (about 80%), but that the children direct or indirect, secondary victims of domestic violence, which confirmed the correlation between violence against children and violence against women. Violence against children is one of the strategies of prolonged violence as a form of control over women. Studies of domestic violence in Serbia have identified the following factors of primary victimization: creating identities of future victims of the nuclear family, socialization, learning traditional male-female roles and relations, so-called. „Entrapment in the genus" and living in an environment subject to violence. Stud-

ies have also determined the profile of victims of violence in relation to their age, education or employment, that is, economic (in) dependence.

Domestic violence carries with it various consequences of a psychological nature. Loss of self-confidence and self-esteem, depression, insomnia, isolation from the outside world, fears and other indicators have its negative impact on the lives and health of subjects. As forms of assistance, support and protection to victims of domestic violence in Serbia were identified: legal (statutory) model, social protection and models of operation of the civil service, non-governmental sector.

Keywords: domestic violence, research, victims, consequences, models of protection

Podaci o autoru

Ime i prezime autora: Danijela Spasić

Institucija: Kriminalističko-policijska akademija, Beograd

E-mail adresa: danijela.spasic@kpa.edu.rs